Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti vonkajších hraníc a víz“

COM(2011) 750 final – 2011/0365 (COD),

„Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Fond pre azyl a migráciu“

COM(2011) 751 final – 2011/0366 (COD),

„Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Fonde pre azyl a migráciu a o nástroji pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia“

COM(2011) 752 final – 2011/0367 (COD),

„Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia“

COM(2011) 753 final – 2011/0368 (COD)

(2012/C 299/20)

Spravodajca: **Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS**

Rada sa 16. februára 2012 rozhodla podľa článku 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„*Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti vonkajších hraníc a víz*“

COM(2011) 750 final – 2011/0365 (COD)

„*Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Fond pre azyl a migráciu*“

COM(2011) 751 final – 2011/0366 (COD)

„*Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Fonde pre azyl a migráciu a o nástroji pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia*“

COM(2011) 752 final – 2011/0367 (COD)

„*Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia*“

COM(2011) 753 final – 2011/0368 (COD).

Odborná sekcia pre zamestnanosť, sociálne veci a občianstvo poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 28. júna 2012.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 482. plenárnom zasadnutí 11. a 12. júla 2012 (schôdza z 11. júla 2012) prijal 133 hlasmi za, pričom žiaden člen nehlasoval proti a 2 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. **Všeobecné pripomienky**

1.1 Návrhy rozpočtu pre oblasť vnútorných záležitostí, ktoré predložila Európska komisia na roky 2014 – 2020, majú zásadný význam pre budovanie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a tiež otvorenejšej, bezpečnejšej a solidárnejšej Európy. EHSV podporuje zvýšenie významu Fondu pre azyl a migráciu a Fondu pre vnútornú bezpečnosť v rámci rozpočtu.

1.2 Výbor sa domnieva, že Európska únia je z hľadiska týchto politík veľkou pridanou hodnotou, pretože riadenie migračných tokov, azylovej politiky a hrozieb v oblasti bezpečnosti sú otázky, ktoré členské štáty nemôžu riešiť samostatne.

1.3 Výbor podporuje návrh Komisie, ktorý predpokladá spoločné riadenie a prístup zameraný na výsledky, a to prostredníctvom vypracovania viacročných programov v rámci

politického dialógu na vysokej úrovni, aby sa zabezpečilo, že národné programy budú v súlade s politickými cieľmi a prioritami EÚ.

1.4 Za prvoradé považuje, aby všetky financované opatrenia vychádzali z týchto politík (ciele priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti), aby predstavovali európsku pridanú hodnotu a prispievali k dosahovaniu politických cieľov EÚ.

1.5 EHSV víta úsilie Európskej komisie zjednodušiť finančné nástroje vytvorením dvoch fondov, pričom jeden z nich je pre azyl a migráciu ([1]) a druhý pre vnútornú bezpečnosť ([2]). Tieto fondy dopĺňa horizontálne nariadenie, ktoré obsahuje súbor spoločných pravidiel v oblasti programovania, podávania správ, finančného hospodárenia, kontroly a hodnotenia ([3]).

1.6 EHSV podporuje spoločný horizontálny rámec, ktorý prináša značné zjednodušenie terajšieho systému, poskytuje väčšiu flexibilitu finančnému riadeniu a jeho vykonávaniu a predstavuje tiež posilnený systém monitorovania a hodnotenia.

1.7 EHSV podporuje návrh Komisie stanoviť pre rozdeľovanie finančných zdrojov medzi členské štáty základnú sumu a ďalšiu sumu, ktorá by bola pohyblivá alebo flexibilná.

1.8 Treba zlepšiť systémy hodnotenia výsledkov používaním vhodných ukazovateľov, na čo je potrebné financovať nezávislé činnosti výskumných ústavov a organizácií občianskej spoločnosti.

1.9 EHSV súhlasí s tým, aby sa národné programy opierali o zásadu partnerstva, no domnieva sa, že je potrebné zlepšiť systémy zapojenia všetkých subjektov: národných, regionálnych a miestnych orgánov a organizácií občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov. Zásada partnerstva musí byť presne definovaná v nariadeniach, aby nemusela závisieť od národných predpisov a postupov.

1.10 EHSV, ktorý v oblasti rozvoja prisťahovaleckých a azylových politík spolupracuje s ostatnými inštitúciami EÚ, má osobitný záujem o činnosti Európskeho fóra pre integráciu. Vyzdvihuje preto význam, ktorý má pre integráciu prisťahovalcov a utečencov Fond pre azyl a migráciu, a domnieva sa, že integračné politiky musia byť doplnené aj o prostriedky z Európskeho sociálneho fondu.

1.11 Výbor navrhuje, aby sa zvýšil objem finančných prostriedkov určených na "opatrenia Únie", pretože predstavujú veľkú európsku pridanú hodnotu. Na tieto opatrenia treba vyčleniť 20 % fondu a Komisia musí nadviazať dialóg s EHSV a s Európskym fórom pre integráciu, berúc pritom do úvahy skutočnosť, že tento finančný nástroj musí posilniť činnosti fóra a podporiť európske siete občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov.

1.12 EHSV navrhol, aby sa na národnej, regionálnej a miestnej úrovni zakladali fóra a platformy, do ktorých by sa zapájali organizácie prisťahovalcov a ďalšie organizácie občianskej spoločnosti. Tieto aktivity musia byť financované zo zdrojov Fondu pre azyl a migráciu.

1.13 EHSV sa nazdáva, že integračné opatrenia zamerané na zmierňovanie sociálneho vylúčenia európskych občanov, menšín a prisťahovalcov musia byť doplnené o finančné zdroje z Európskeho sociálneho fondu.

1.14 Európa musí rázne reagovať na nárast rasizmu a xenofóbie namierenej voči osobám prisťahovaleckého pôvodu. Inštitúcie Únie musia byť veľmi aktívne v boji proti takémuto správaniu a takýmto ideológiám.

1.15 V rámci všetkých opatrení, ktoré sú financované z Fondu pre azyl a migráciu a Fondu pre vnútornú bezpečnosť, treba plne zaručiť ochranu ľudských práv a rešpektovanie Charty základných práv.

1.16 Výbor si želá zlepšenie rovnováhy medzi slobodou a bezpečnosťou. Európska únia musí byť aj naďalej slobodnou a otvorenou spoločnosťou, ktorá sa opiera o právny štát, a nesmie nikdy obetovať hodnoty slobody a ochrany základných práv.

1.17 Podľa EHSV je potrebné, aby nariadenie zaistilo aktívnejšiu úlohu pre organizovanú občiansku spoločnosť pri hodnotení vplyvu, účinnosti a prínosu iniciatív a opatrení plánovaných v rámci európskej stratégie vnútornej bezpečnosti.

2. **Fond pre azyl a migráciu: prístup občianskej spoločnosti**

2.1 Výbor sa vo všeobecnosti stavia pozitívne k iniciatívam a rozpočtovým položkám, ktoré navrhla Komisia, a podporuje posilnenie zásady partnerstva.

2.2 EHSV pripisuje osobitný význam návrhom obsiahnutým v rámci Fondu pre azyl a migráciu a navrhuje, aby členské štáty počas rokovaní v Rade schválili sumy navrhnuté Komisiou, bez toho, aby ich krátili, pretože pre otázky azylu, migrácie, integrácie a ochrany základných práv osôb je nutné mať k dispozícii potrebné prostriedky, a to predovšetkým počas hospodárskej krízy.

2.3 Na rozdiel od terajšieho rozpočtového systému bude mať Európsky parlament rozhodujúcu úlohu, pretože je spolutvorcom legislatívnych predpisov a bude môcť demokraticky zhodnotiť všetky iniciatívy a zaistiť európsku pridanú hodnotu.

([1]) COM(2011) 751 final.
([2]) COM(2011) 750 final, COM(2011) 753 final.
([3]) COM(2011) 752 final.

2.4 EHSV sa domnieva, že EP musí posilniť európsky rozmer politických priorít, ktoré dostanú finančnú podporu, a to aj na národnej úrovni. V rámci politického procesu schvaľovania nariadení sa musí uľahčiť zapojenie organizovanej občianskej spoločnosti prostredníctvom zásady partnerstva a vytvárania fór a platforiem, ako aj vypracúvanie nezávislých hodnotení.

2.5 EHSV víta nové ustanovenia v nariadeniach, ktoré uľahčujú prístup občianskej spoločnosti k finančnej podpore, odporúča však flexibilnejšie postupy, aby sa tak mohli zapájať aj malé organizácie a znížili by sa administratívne a finančné náklady.

2.6 Občianska spoločnosť má veľký prínos pre identifikovanie potrieb na základe nezávislých správ a pre vypracúvanie štúdií a hodnotení politík. Práve organizácie občianskej spoločnosti majú veľké skúsenosti a poznajú realitu na miestnej úrovni, a tým aj spôsob vykonávania opatrení.

2.7 EHSV sa domnieva, že zásada partnerstva je centrálnym pilierom nového finančného rámca, ktorý musí zaručiť participatívnejšie zapojenie všetkých subjektov: národných, regionálnych a miestnych orgánov, organizácií občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov.

2.8 Zásada partnerstva sa musí uplatňovať vo všetkých fázach, počnúc prípravou, cez vykonávanie až po monitorovanie a hodnotenie pridelených finančných prostriedkov, zahŕňajúc pritom členské štáty ako aj opatrenia EÚ ([4]).

2.9 EHSV súhlasí s tým, aby v rámci finančného nariadenia boli členské štáty povinné nadviazať partnerstvo s príslušnými orgánmi a subjektmi s cieľom vypracovania a vykonávania národných programov. Medzi tieto orgány a subjekty treba zahrnúť regionálne a miestne orgány a občiansku spoločnosť (mimovládne organizácie, organizácie prisťahovalcov a sociálnych partnerov) a medzinárodné organizácie (UNHCR, OIM atď.).

3. **Priority a politický dialóg**

3.1 EHSV upozorňuje, že „politický dialóg“ je mimoriadne dôležitý pre stanovenie priorít, ktorými sa budú riadiť národné programy, domnieva sa však, že okrem Európskej komisie a členských štátov sa doňho musia zapojiť všetky európske inštitucionálne orgány (EP, EHSV a VR).

3.2 V kontexte politického dialógu sa musí zaručiť konkrétna úloha pre EHSV, ako aj pre Európske fórum pre integráciu, aby sa tak mohli určiť priority a ciele financovania a prekonať prekážky. Fórum a EHSV môžu posilniť európsku pridanú hodnotu Fondu pre azyl a migráciu pre viacročné programovanie každého členského štátu.

3.3 S fórom a s EHSV treba konzultovať aj stanovovanie priorít pre nadnárodné opatrenia alebo opatrenia osobitného záujmu pre Európsku úniu, ako aj preskúmanie osobitných opatrení v priebehu ich uplatňovania. Európska komisia musí tiež nadviazať partnerstvo so sociálnymi partnermi a mimovládnymi organizáciami v rámci „opatrení Únie“.

3.4 EHSV takisto navrhuje, aby nový finančný rámec zaručil, že všetky členské štáty zriadia na národnej úrovni štruktúrovaný a mnohostranný dialóg so sociálnymi partnermi a mimovládnymi organizáciami, aby tieto mohli zohrávať dôležitú úlohu pri určovaní národných priorít ešte pred dialógom s Európskou komisiou.

4. **Programovanie a riadenie**

4.1 EHSV sa nazdáva, že je potrebné navýšiť finančné prostriedky na „opatrenia Únie“, ktoré tvoria prostriedky určené na prioritné politické činnosti (podpora tvorby právnych predpisov a politickej koordinácie), ako aj na projekty, do ktorých je zapojená organizovaná občianska spoločnosť a sociálni partneri. EHSV v tejto súvislosti súhlasí s tým, aby mala Európska komisia k dispozícii 20 % celkového rozpočtu Fondu pre azyl a migráciu. Pokiaľ ide o jeho riadenie, Komisia musí nadviazať aktívnejší dialóg s EHSV, fórom a organizáciami občianskej spoločnosti.

4.2 EHSV podporuje návrh Komisie, aby finančný príspevok v rámci národných programov pokrýval 75 % celkových oprávnených nákladov na projekt, ktoré by mohli byť takisto spolufinancované z verejných alebo súkromných zdrojov.

4.3 Takisto súhlasí s tým, aby sa príspevok mohol zvýšiť na 90 % v závislosti od strategických priorít stanovených v jednotlivých osobitných nariadeniach alebo *„v riadne odôvodnených prípadoch, najmä vtedy, ak by nebolo možné projekt inak realizovať alebo by neboli dosiahnuté ciele národného programu*“. V tomto prípade by sa mala uprednostniť podpora opatrení a projektov, ktoré uskutočňujú malé mimovládne organizácie.

4.4 EHSV podporuje cieľ, ktorým je zjednodušenie a zníženie administratívnej záťaže a takisto súhlasí s tým, aby bolo prioritou monitorovanie a hodnotenie programov a projektov na národnej aj na európskej úrovni. Je mimoriadne dôležité zaručiť nezávislé a čo najkvalitnejšie hodnotenie v spolupráci s organizovanou občianskou spoločnosťou a vyčleniť na tento cieľ potrebné finančné prostriedky.

([4]) Pripomienky k návrhu Komisie týkajúce sa nového financovania azylových a migračných opatrení v rámci viacročného finančného rámca, Caritas Europa, CCME, COMECE, ICMC, JRS-Europe, OCEA: http://www.caritas-europa.org/module/FileLib/MFF-Christiangroupstatement_April2012.pdf.
Vyhlásenie a odporúčania občianskej spoločnosti týkajúce sa Budúceho financovania EÚ v oblasti migrácie a azylu na obdobie rokov 2014 – 2020, ECRE a ďalších 40 organizácií občianskej spoločnosti, marec 2010, http://www.ecre.org/index.php?option=com_downloads&id=444.

4.5 Na základe hodnotiacich správ, ktoré predložia členské štáty (priebežná správa v roku 2017 a ďalšia ex post v roku 2023), predloží Komisia Európskemu parlamentu, Rade, EHSV a VR správu o uplatňovaní a účinkoch nariadení. EHSV sa domnieva, že by sa malo rátať s úlohou občianskej spoločnosti pri hodnotení, a preto navrhne Komisii zavedenie štruktúrovaného systému konzultácií a zvolanie konferencie.

4.6 EHSV podporuje návrh Komisie stanoviť pre rozdeľovanie finančných zdrojov medzi členské štáty základnú sumu a ďalšiu čiastku, ktorá by bola pohyblivá alebo flexibilná. Pokiaľ ide o flexibilnú čiastku, EHSV považuje za nevyhnutné, aby každý členský štát vypracoval ročný program prepojený s prioritami EÚ, ktorého súčasťou by bola spolupráca s ostatnými členskými štátmi.

4.7 V súvislosti s Fondom pre azyl a migráciu sa EHSV domnieva, že za prioritnú činnosť financovanú v rámci flexibilnej čiastky by sa malo výslovne označiť zriaďovanie fór a/alebo národných, regionálnych a miestnych platforiem pre prisťahovalectvo a integráciu, do ktorých by boli zapojené organizácie občianskej spoločnosti.

4.8 Takisto je potrebná väčšia transparentnosť pri stanovovaní percentuálneho podielu prostriedkov z fondu, ktoré budú vyčlenené na každý osobitný cieľ, aby sa tak zaručila vhodná rovnováha na národnej úrovni.

4.9 Finančné prostriedky určené na „opatrenia Únie“ by sa mali používať nielen na pomoc v núdzových situáciách, Európsku migračnú sieť, technickú pomoc a vykonávanie určitých prevádzkových úloh agentúrami Únie, ale aj na podporu Európskeho fóra pre integráciu a európskych sietí združujúcich občiansku spoločnosť a sociálnych partnerov.

4.10 EHSV nesúhlasí s návrhom Komisie, aby sa financovali len výskumné projekty, ktoré sa považujú za inovačné z hľadiska ich uplatňovania zo strany bezpečnostných služieb. Treba aj naďalej podporovať výskumné projekty, do ktorých je zapojená občianska spoločnosť, sociálni partneri a mimovládne organizácie, a ktoré sú zamerané na hodnotenie politík v oblasti bezpečnosti a prisťahovalectva a ich vplyvu na základné práva.

5. **Aspekt Fondu pre azyl a migráciu týkajúci sa osôb**

5.1 EHSV podporuje flexibilitu, ktorú navrhuje Komisia v súvislosti s aspektom týkajúcim sa osôb a zdôrazňuje, že je potrebné zaistiť, aby sa financované opatrenia mohli vzťahovať na širokú škálu príjemcov, a nielen na príslušníkov tretích krajín legálne pobývajúcich v EÚ. O tejto otázke sa obšírne diskutovalo na Európskom fóre pre integráciu a zaoberali sa ňou stanoviská EHSV.

5.2 EHSV si želá, aby Fond pre migráciu a azyl umožnil uskutočňovanie opatrení zameraných na všetky osoby bez ohľadu na ich postavenie, vrátane prisťahovalcov bez dokladov, a preto víta návrh Komisie na rozšírenie skupiny príjemcov týchto opatrení, keďže ide o jediný spôsob financovania integračnej činnosti sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií, ktoré sa zaoberajú integráciou osôb bez dokladov.

5.3 EHSV však nesúhlasí s návrhom Komisie, aby sa integračné opatrenia vzťahovali na občanov členského štátu s migračným zázemím, t. j. občanov *„ktorí majú aspoň jedného rodiča (t. j. matku či otca), ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny“*, pretože to môže viesť k diskriminačným situáciám, keďže na občanov členských štátov sa nemôžu vzťahovať programy alebo integračné testy ako podmienka na povolenie na pobyt a voľný pohyb, nakoľko by to bolo v rozpore so zásadou rovného zaobchádzania, ktoré zaručuje občianstvo Únie.

5.4 EHSV sa domnieva, že Fond pre azyl a migráciu je nástrojom, ktorý je určený na financovanie integračných politík a politík prijímania osôb, ktoré nedávno prišli do Európy. S cieľom vyhnúť sa sociálnemu vylúčeniu a nedostatku príležitostí pre niektorých európskych občanov, ktorí sú potomkami osôb prisťahovaleckého pôvodu alebo občanov Únie, ktorí žijú v inom členskom štáte než je ich štátna príslušnosť, má EÚ vhodnejšie nástroje, ako napríklad Európsky sociálny fond.

5.5 Programy zamerané na ochranu obzvlášť zraniteľných osôb musia mať prednosť v rámci financovania, predovšetkým pokiaľ ide o mladistvých bez sprievodu, tehotné ženy a obete obchodu s ľuďmi či sexuálneho vykorisťovania.

6. **Informovanie, transparentnosť a propagácia**

6.1 EHSV súhlasí s tým, aby sa v novom finančnom rámci zaistila väčšia informovanosť, propagácia a transparentnosť. Treba zaistiť, aby členské štáty a zodpovedné orgány zaručili prístup k informáciám o národných programov (vytvorením internetovej stránky).

6.2 Zjednodušenie postupov nemôže znamenať menšiu transparentnosť. Nový rámec musí zvýšiť úroveň transparentnosti pri vykonávaní programov a opatrení na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

7. **Základné práva**

7.1 EHSV sa domnieva, že finančný rámec musí posilniť ochranu ľudských práv pri všetkých opatreniach, keďže Charta základných práv má kladný vplyv na politiku týkajúcu sa vnútornej bezpečnosti, azylu a migrácie. Výbor už vypracoval stanovisko z vlastnej iniciatívy ([5]), v ktorom sa zasadzuje za ochranu ľudských práv v oblasti politiky týkajúcej sa prisťahovalectva, azylu, návratu osôb a hraníc.

([5]) Pozri stanovisko výboru Ú. v. EÚ C 128, 18.5.2010, s. 29.

7.2 EHSV navrhuje, aby sa nariadeniami o Fonde pre azyl a migráciu a Fonde pre vnútornú bezpečnosť zaručilo, že všetky činnosti a projekty financované EÚ, budú dôsledne rešpektovať základné práva osôb a aby sa zaistila účinná ochrana práv stanovených v charte.

7.3 Aktívnu a konkrétnu úlohu pri hodnotení súladu medzi politikami a činnosťami, ktoré financuje EÚ, a základnými právami by mala zohrávať Agentúra pre základné práva so sídlom vo Viedni. Mimovládne organizácie môžu mať kľúčovú úlohu pri hodnotení vplyvu národných, regionálnych a miestnych opatrení na uplatňovanie Charty základných práv.

7.4 Hodnotiť súlad medzi integračnými politikami a ochranou základných práv môže tiež Európske fórum pre integráciu.

8. **Núdzové situácie a technická pomoc**

8.1 Nové nariadenie venuje osobitnú pozornosť núdzovým a krízovým situáciám. EHSV súhlasí s návrhom Komisie, aby sa prostredníctvom dostatočných finančných prostriedkov na mimoriadne situácie zaistila schopnosť pružnejšej reakcie na európskej úrovni.

8.2 EHSV podporuje úsilie Komisie zaistiť prostriedky, ktoré by sa mohli byť rýchlo k dispozícii v prípadoch „*krízových situácií v oblasti migrácie*“ alebo na riešenie „*naliehavých a špecifických potrieb v prípade núdzovej situácie*“ *a* súhlasí s tým, aby táto pomoc mohla dosiahnuť 100 % oprávnených nákladov.

8.3 Výbor však navrhuje, aby boli tieto fondy určené predovšetkým na riešenie humanitárnych kríz, pretože solidarita by sa mala v prvom rade prejavovať v oblasti ochrany a bezpečnosti postihnutých osôb.

8.4 Rovnako treba zaistiť, aby členské štáty a orgány Európskej únie rešpektovali aj v mimoriadnych situáciách spoločné záruky, normy a práva obsiahnuté v európskych právnych predpisoch.

8.5 EHSV tiež podporuje vytvorenie núdzového mechanizmu, ktorý by EÚ v spolupráci s členskými štátmi umožnil financovať okamžité rýchle zásahy v prípade katastrof, teroristických útokov alebo rozsiahlych počítačových útokov.

9. **Vonkajší rozmer**

9.1 Vzhľadom na to, že vonkajší rozmer týchto politík je novou prioritou, sa EHSV domnieva, že financovanie opatrení musí byť v súlade s vnútornými a vonkajšími prioritami EÚ v týchto oblastiach.

9.2 Mala by sa zlepšiť spolupráca medzi GR pre vnútorné záležitosti a Európskou službou pre vonkajšiu činnosť pri stanovovaní a schvaľovaní politických priorít. Umožní sa tým komplementarita politík a projektov financovaných z nového rozpočtového rámca, namiesto ich rozporu s rozvojovou a vonkajšou politikou EÚ. Je potrebné zlepšiť spoluprácu prostredníctvom dohôd medzi EÚ a tretími krajinami, no rozvojová pomoc nesmie byť podmienená dohodami v oblasti readmisie a kontroly hraníc.

9.3 Cieľom vonkajšieho rozmeru týchto politík by malo byť zlepšenie vnútornej bezpečnosti a zároveň lepší rozvoj tretích krajín. Vonkajšia politika a rozvojová pomoc predstavujú koherentnejší rámec pre vonkajší rozmer politiky v oblasti azylu, migrácie a vnútornej bezpečnosti ([6]).

9.4 EHSV navrhuje, aby sa Fond pre azyl a migráciu a Fond pre vnútornú bezpečnosť použili aj na väčší rozvoj v oblasti ľudských práv a kvality právneho štátu, najmä aby tretie krajiny posilnili svoje azylové systémy a dodržiavanie medzinárodných právnych predpisov.

9.5 Malo by sa tiež zohľadniť, že susedné krajiny EÚ by nemali znášať plné náklady na azylové konanie týkajúce sa osôb, ktoré prechádzajú cez ich územie. EÚ musí spolupracovať prostredníctvom fondov.

10. **Integrácia**

10.1 EHSV podporuje návrh Komisie, aby sa integračné politiky rozvíjali na miestnej a regionálnej úrovni prostredníctvom jazykových kurzov, kurzov občianskej orientácie, účasti na spoločenskom a občianskom živote, podpory dialógu medzi kultúrami a rovnakého prístupu k tovarom a službám. Je dôležité, aby opatrenia riadili mimovládne organizácie a miestne a regionálne orgány.

10.2 Výbor vypracoval stanovisko z vlastnej iniciatívy ([7]) s rovnakým návrhom a usporiadal konferenciu vo Valencii s rozličnými miestnymi a regionálnymi orgánmi a viacerými organizáciami občianskej spoločnosti. Toto úsilie podporilo aj Európske fórum pre integráciu.

10.3 Osobitnú pozornosť treba venovať podpore opatrení a projektov, ktoré zohľadňujú skutočnosť, že integrácia je spoločenský dynamický dvojstranný proces vzájomného prispôsobovania sa.

([6]) Pripomienky UNHCR k budúcim usmerneniam financovania EÚ v oblasti vnútorných záležitostí po roku 2013 (UNHCR's observations on future arrangements for EU Funding in the area of Home Affairs after 2013), jún 2011, http://www.unhcr.org/4df752779.pdf

([7]) Pozri stanovisko výboru Ú. v. EÚ C 318, 29.10.2011, s. 69-75.

10.4 EHSV podporuje návrh Komisie, aby sa európske fondy využívali na konkrétne ciele a nefinancovali národné programy, ktoré nie sú prepojené s európskymi programami ([8]).

10.5 Výbor navrhuje, aby sa zdroje z Fondu pre azyl a migráciu nemohli využívať na financovanie národných programov, ktoré porušujú ľudské práva alebo sú v rozpore so základnými spoločnými princípmi integrácie. EHSV je proti tomu, aby niektoré členské štáty používali „test integrácie" na obnovu povolení na pobyt, zlúčenie rodín alebo prístup k tovarom a službám.

10.6 Výbor v iných stanoviskách ([9]) uviedol, že je potrebné zlepšiť komplementaritu medzi Fondom pre integráciu a Európskym sociálnym fondom pri financovaní niektorých programov.

11. **Azyl**

11.1 EHSV súhlasí s prioritami spoločného európskeho azylového systému, predovšetkým s podpornými opatreniami s cieľom zlepšiť podmienky prijímania a integrácie, azylové konania a zlepšiť kapacitu členských štátov.

11.2 Výbor navrhuje, aby sa časť prostriedkov venovala na projekty a aktivity zamerané na to, aby členské štáty spĺňali záväzky týkajúce sa medzinárodnej ochrany a implementovali európske právne predpisy.

11.3 EHSV považuje za prioritné, aby sa financovalo hodnotenie azylových politík členských štátov, najmä to, ktoré je zamerané na zlepšenie postupov a kvality ochrany utečencov a žiadateľov o azyl.

11.4 EHSV podporuje rozvoj programu presídľovania pre presun utečencov z územia mimo EÚ a ich usadenie v EÚ.

11.5 Výbor tiež podporuje program pre premiestňovanie v rámci EÚ s primeranými finančnými stimulmi pre členské štáty, ktoré sa k nemu zaviažu.

11.6 Európsky podporný úrad pre azyl na Malte (EASO) by mal mať jasný mandát na hodnotenie národných azylových systémov a ich súladu so záväzkami vyplývajúcimi z európskych a medzinárodných právnych predpisov a so základnými právami. Toto hodnotenia sa musí vykonávať v spolupráci s občianskou spoločnosťou a UNHCR.

12. **Prijímanie**

12.1 EHSV víta, že Fond pre azyl a migráciu sa môže využívať na financovanie „rozvoja kapacít", ako sú tvorba stratégií, ktoré podporujú legálnu migráciu prostredníctvom flexibilných a transparentných postupov prijímania, a na zlepšenie kapacity členských štátov v oblasti rozvoja a hodnotenia prisťahovaleckej politiky.

13. **Partnerstvá mobility**

13.1 EHSV vypracoval konkrétne stanovisko ([10]), v ktorom konštatuje, že partnerstvá mobility a migrácie musia zahŕňať štyri piliere: uľahčenie a organizovanie legálnej migrácie a mobility, predchádzanie nelegálnej migrácii a obchodovaniu s ľuďmi a ich znižovanie, podpora medzinárodnej ochrany a posilnenie vonkajšieho rozmeru azylovej politiky a maximalizovanie vplyvu migrácie a mobility na rozvoj.

14. **Návrat**

14.1 EHSV sa domnieva, že by sa mal prednostne využívať dobrovoľný návrat, spoločne s podpornými systémami, a preto podporuje návrh Komisie, aby sa v rámci národných opatrení programy asistovaného dobrovoľného návratu.

14.2 Zdroje fondu by sa mali využiť tak, aby program dobrovoľného návratu disponoval podpornými systémami, ktoré umožnia, že návrat bude pozitívny pre osoby, ako aj krajiny pôvodu.

14.3 Ak sa v mimoriadnych prípadoch použijú postupy pre nútený návrat, budú sa musieť plne rešpektovať ľudské práva a brať do úvahy odporúčania Rady Európy ([11]).

14.4 Výbor je však proti tomu, aby sa európske fondy využívali na financovanie operácií núteného návratu, pričom pri niektorých z nich sa občianska spoločnosť domnieva, že sú v rozpore s Chartou základných práv.

15. **Vnútorná bezpečnosť a hranice**

15.1 Je dôležité prednostne podporovať policajnú spoluprácu v rámci prevencie cezhraničnej kriminality a boja proti organizovanému zločinu. EHSV podporuje opatrenia zamerané na zlepšenie spolupráce medzi bezpečnostnými zložkami a prácu Europolu.

([8]) Správa z konferencie „The Future of EU Funding for Home Affairs: A Fresh Look" (Budúcnosť európskeho financovania pre vnútorné záležitosti: nový pohľad), Európska komisia, GR pre vnútorné záležitosti, Brusel, 8. apríla 2011, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/event/docs/mff_conference_report_11-5-2011_final_participants.doc.pdf v ktorej sa v rámci záverov uvádza, že financovanie EÚ by nemalo byť považované za náhradu vnútroštátneho financovania, čiže členské štáty sú naďalej zodpovedné za zabezpečenie dostatočných vnútroštátnych prostriedkov na podporu politiky v oblasti vnútorných záležitostí. Ak majú byť finančné prostriedky, ktoré poskytne EÚ, prínosom, mali by odrážať priority a politické záväzky na európskej úrovni a mali by podporovať implementovanie európskeho acquis v tejto oblasti.

([9]) Pozri stanovisko výboru, Ú. v. EÚ C 347, 18.12.2010, s. 19.

([10]) Pozri stanovisko výboru na tému „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Globálny prístup k migrácii a mobilite", spravodajca: Luis Miguel Pariza Castaños, pomocná spravodajkyňa: Brenda King (Ú. v. EÚ C 191, 29.6.2012, s. 134).

([11]) „Dvadsať usmernení o nútenom návrate" (COM(2005) 40) final.

15.2 EHSV sa pripája k návrhu Komisie zlepšiť policajnú spoluprácu, prevenciu a boj proti cezhraničnej kriminalite v EÚ, najmä opatrenia zamerané na zlepšenie spolupráce medzi bezpečnostnými zložkami v boji proti organizovanému zločinu. Považujeme za kľúčové, aby boli všetky priority zamerané na posilnenie vzájomnej dôvery medzi bezpečnostnými silami, vrátane aspektov súvisiacich s právnym štátom.

15.3 Fondy by sa mali využiť na zlepšenie a rozvoj kvality a transparentnosti spoločných metód používaných v súčasnosti na európskej úrovni na identifikáciu hrozieb a rizík pre bezpečnosť Európy, ako je napríklad činnosť Europolu a jeho informácie o organizovanom zločine (OCTA).

15.4 Európska únia musí zlepšiť boj proti zločineckým sieťam v oblasti obchodovania a nelegálneho pašovaní ľudí, pričom musí mať na pamäti, že obzvlášť zraniteľné sú hranice v Stredomorí a vo východnej Európe.

15.5 EHSV súhlasí s tým, aby sa z Fondu pre vnútornú bezpečnosť podporovali členské štáty pri kontrolách na hraniciach, aby boli efektívnejšie s vedomím, že kontrola je verejná služba. EHSV sa však domnieva, že táto spolupráca, vrátane činností koordinovaných agentúrou Frontex, musí byť transparentná a v súlade s Kódexom schengenských hraníc a Chartou základných práv.

15.6 EHSV súhlasí s tým, že je potrebné pomôcť členským štátom, aby lepšie uplatňovali schengenské acquis, vrátane vízového systému a zavedenia integrovaného systému riadenia hraníc. Je dôležité zabezpečiť, aby všetky členské štáty jednotne uplatňovali spoločné právne predpisy počas kontrol na hraniciach, a aby rešpektovali základné práva a voľný pohyb osôb.

15.7 EHSV sa domnieva, že rozpočet pridelený európskym agentúram vnútornej bezpečnosti, najmä Europolu, Eurojustu, Frontexu atď. by mal byť podliehať dôslednejšej demokratickej kontrole ich činností zo strany Európskeho parlamentu, predovšetkým pokiaľ ide o tie úlohy, ktoré môžu predstavovať najväčšie problémy vzhľadom na Chartu základných práv, napríklad ich prevádzkové kompetencie na národnej úrovni, výmena a použitie osobných údajov, kvalita informácií vymieňaných s národnými orgánmi a tretími krajinami, ako aj objektivita ich analýz rizika.

15.8 Je potrebné otvoriť verejnú diskusiu so zástupcami občianskej spoločnosti o prínose a rozpočtovom vplyve, ako aj o ochrane základných práv vzhľadom na systém EUROSUR (Európsky systém hraničného dozoru). Takáto dôležitá iniciatíva musí byť úplne transparentná a v súlade s právnou istotou, či už z hľadiska jej cieľov alebo oblasti pôsobnosti.

15.9 EHSV vyzýva Európsky parlament, aby venoval osobitnú pozornosť proporcionalite EUROSUR a jeho prínosu k ochrane základných práv pri kontrolách na hraniciach a k dohľadu v oblasti Stredomoria s vedomím, že prvoradou povinnosťou pohraničnej stráže je záchrana ľudí v nebezpečenstve.

15.10 Výbor odporúča, aby boli všetky politické návrhy, najmä tie s výrazným vplyvom na rozpočet, predmetom demokratickej a transparentnej diskusie s ohľadom na zásadu proporcionality a základných práv.

16. **Rozsiahle informačné systémy (VIS, SIS, Eurodac)**

16.1 EHSV sa domnieva, že Európsky parlament musí zhodnotiť potrebu, proporcionalitu a účinnosť existujúcich rozsiahlych informačných systémov – schengenského informačného systému (SIS), vízového informačného systému (VIS) a Eurodac, ako aj systémov, ktoré sú v štádiu implementácie (SIS II).

16.2 Toto hodnotenie sa musí vykonať pred rozhodnutím o financovaní nových systémov navrhovaných Európskou komisiou v oznámení o „inteligentných hraniciach“, najmä systému vstupu a výstupu (EES) a programu registrovaných cestujúcich (RTP), ktoré má Komisia predstaviť v roku 2012.

16.3 Výbor pripomína zodpovednosť novej Európskej agentúry na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov so sídlom v Talline, ktorá má veľký význam pre priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, pretože bude koordinovať všetky súčasné systémy, ako aj systémy vytvorené v budúcnosti. Agentúra musí podliehať dôslednejšiemu demokratickému preskúmaniu zo strany Európskeho parlamentu, najmä pokiaľ ide o súlad jej činností s ochranou údajov, právom na súkromie a zásadou obmedzenia účelu (*purpose limitation principle*), o využívanie informácií a možnosť rozšíriť jej súčasné kompetencie tak, aby zahŕňali vývoj a koordináciu budúcich informačných systémov.

V Bruseli 11. júla 2012

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON